

Kerkblad van de Remonstrantse en Doopsgezinde gemeenten in Den Haag en omstreken

Judas. Verrader of vriend?

Nog maar een korte tijd geleden was de christelijke wereld in rep en roer.

Er was een nieuw evangelie gevonden. En niet zo maar een evangelie, maar een evangelie van een evangelist van wie je dit in het minst zou verwachten: het Evangelie van Judas. Nu waren er in de vorige eeuw al meerdere schriftelijke evangeliën gevonden, zoals het Evangelie van Maria Magdalena, het Geheime Boek van Johannes en het zeer opmerkelijke Evangelie van Thomas waarin, naar men aanneemt, tot dusver onbekende uitspraken van Jezus voorkwamen. Men noemde deze geschriften gnostieke geschriften. Dat wil zeggen dat deze kennis bevatten die geheim was en slechts aan een beperkte groep mensen bekend. Kennis over de schepping en de afkomst van de mens, die in alle vrijheid leefde en een goddelijke vonk in zich droeg. Ook de rol van Jezus was anders dan die we in de bijbel aantreffen. In ieder geval betrof het een leer over de christelijke godsdienst die sterk afweek van de orthodoxe stroming met centraal gezag en dogma's die in de eerste eeuwen van onze jaartelling was ontstaan en het christendom was geworden dat we nu kennen.

De gnostieke geschriften waren allemaal geschriften waarvan men het bestaan slechts kende uit boeken van hun bestrijders, omdat ze bijna allemaal op last van het centrale kerkgezag waren vernietigd. En nu kwam een aantal geschriften te voorschijn die meer dan 1600 jaar begraven waren geweest. Geschriften die zicht gaven op de eerste eeuwen van onze jaartelling met de grote verscheidenheid van christelijke godsdiensten die toen bestonden.

Momenteel bestaat er voor deze geschriften grote belangstelling. Daarom is in de afgelopen maanden in de Remonstrantse Kerk een cursus gestart over deze gnostieke evangeliën. In een viertal avonden is geprobeerd om in dit toch wel veel omvattende en moeilijke onderwerp enige lijn en duidelijkheid te brengen. Op de laatste avond kwam het Evangelie van Judas aan bod. Een geschrift dat pas een dertigtal jaren geleden gevonden is en waarvan de tekst na een uiterst

spannende geschiedenis in 2006 voor iedereen toegankelijk was.

Dit geschrift dat in het koptisch geschreven is draagt de naam Evangelie, dat wil zeggen, blijde of goede boodschap. Het is echter geen evangelie in de zin dat het de blijde boodschap van Jezus brengt en het leven van Jezus beschrijft.

De goede tijding van dit evangelie is, dat Judas niet de verrader is die Jezus verraden heeft, maar de discipel is die Jezus het beste heeft begrepen door hem over te leveren aan de hogepriesters en tenslotte aan de Romeinen.

Doopsgezinde Gemeente

Paleisstraat 8, 2514 JA Den Haag;
telefoon 070 - 360 57 11.
E-mail: doopsgezind.dh@hetnet.nl
website:www.dgdenhaag.nl
Openingstijden van de administratie
di t/m vr van 9.00 tot 12.00 uur
Giro: 137890
ABN-AMRO rek.nr: 51 39 41 185
Giro Commissie Hulpbetoon: 295263

Remonstrantse Gemeente

Laan van Meerdervoort 955
2564 AJ Den Haag;
telefoon 070 - 325 07 79
telefax 070 - 368 56 24
E-mail: remondenhaag@hetnet.nl
Website: www.remonstran-
ten.org/den haag
Openingstijden van de administratie
ma t/m vr van 9.00 tot 13.00 uur
Giro: 6397
Fortis bank rek.nr: 82 25 36 994
Giro Diaconale Commissie: 155420

Redactie

Paul de Kieft, Lydia Penner,
Wya Schimmel-Bonder, Catelien
Slis-
van den Berge (red.secr.), Joke
Tupan-Kaiser, Berend van der Veen,
Regine Verhoeven-Grube

Typewerk: Margo Venema-van Doorn
Lay-out: Christine Esfahani-Redeker

Kopij kan gestuurd worden naar:

Laan van Meerdervoort 955
2564 AJ Den Haag
E-mail: remondenhaag@hetnet.nl

Sluitingsdatum kopij
julinummer:

10 juni 2007

INHOUD

Remonstrantse Gemeente	2/4
Doopsgezinde Gemeente	5/8
DoReMini	6/7
DoRe	8/9
Oecumene	10
Personalía/afwezigheid	10/11
Agenda	11
Rondom de zondag	11
Kerkdiensten	12

Hij overtreft alle andere discipelen, omdat hij alleen wist wie Jezus echt was. Daarom leverde hij Jezus over om zo de innerlijke goddelijke mens van Jezus vrij te maken van de lichamelijke Jezus. Dit is de centrale en spirituele gedachte van de gnostiek.

Overleveren in plaats van verraden. Taalkundig is dit ook juister. Want in de bijbelse evangeliën wordt hiervoor het Griekse werkwoord 'paradidomi' gebruikt en dat is zeker geen 'verraden'. Verraden is in het bijbelse Grieks 'prodidomi'

Ook de nieuwe bijbelvertaling heeft zich dit aangetrokken. Want stond er tot dusver in de uitgave van het Nederlands Bijbelgenootschap 'verraden', het woord is in de nieuwe bijbelvertaling vervangen door 'overleveren'.

Een wonderlijke geschiedenis, zeker voor velen die zo'n moeite hebben met de straffende God die slechts genoegdoening voor onze zonden kan krijgen door het sterven van zijn zoon aan het kruis.

De zelfmoord van Judas heeft niet alleen bijgedragen aan het negatieve beeld dat hij al had als verrader, maar ook aan de gedachten omtrent het plegen van zelfmoord.

Maar verdient juist de tragiek van een zelfmoordenaar niet begrip van ons? Van de dood van Judas bestaat dan ook naar mijn mening geen meer invoelend beeld dan op het kapiteel van de kathedraal in Vezelay. Jezus, die stierf uit liefde voor de mensen, draagt de gestorven Judas op zijn rug.

ds. Rob Esveld

**Remonstrantse
Gemeente**

Kerkenraad

U kunt zich niet vervelen!

De plannen van het Uytenbogaertcentrum voor het programma van 2007-2008 zien er zeer stimulerend uit.

Niet alleen belooft het een boeiend seizoen te worden, ook zal het langer zijn, zodat degenen die er in de zomer niet op uit trekken een aantal interessante middagen en avonden kunnen beleven. Ook keren onderdelen van het jaarthema een aantal keren terug in de kerkdiensten. Zo spelen de twee poten van de Remonstrantse Gemeente, de kerk en het

Uytenbogaertcentrum, dat verbindingen legt tussen religie en de huidige cultuur, samen om lid, vriend en belangstellende een zo actueel en veelzijdig mogelijk aanbod te bieden. Ook wordt de veel gehoorde vraag naar spiritualiteit gehonoreerd. De bij iedereen zo bekende diensten van woord, beeld en klank krijgen, na jaren van succes, een iets andere vorm.

Kortom alle redenen om, als u het Programmaboekje in augustus ontvangt, uw agenda te pakken en de cursussen, lezingen, diensten, meditatie- en muziekochtenden en de openingszondag op 2 september direct een plaats te geven. En u ziet: u moet het boekje wel openen – het thema wordt hier niet verklapt.

Wel kunnen we vertellen dat de kerkenraad het voorstel van de Uytenbogaertcommissie heeft

overgenomen om het komend seizoen zowel van leden en vrienden als van buitenstaanders een bijdrage te vragen voor de Uytenbogaertactiviteiten omdat de financiële situatie dat noodzakelijk maakt. U heeft daarover het afgelopen jaar kunnen lezen in Kredo. Maar als u even gaat rekenen dan zult u zien dat, als u een passe-partout koopt (dat zal zijn voorzien van naam en nummer: u bent dan vriend van Uytenbogaert), het bedrag per activiteit zo ongeveer een euro bedraagt. Overigens kan ook per cursus betaald worden. Niet-leden zullen iets meer gaan bijdragen dan kerkleden en -vrienden. En de vaste Uytenbogaertbezoekers weten wat ze er allemaal voor krijgen: een jaar lang avonden met uitstekende sprekers, van filosofen tot dichters en wetenschappers. Als gespreksleiders steeds een van de drie predikanten. Vaak leesmateriaal om een avond voor te bereiden en, niet te vergeten, koffie. Details over deze bijdragen zijn te lezen in het komend Programmaboekje en in de Kredo die voor de aanvang van het seizoen uitkomt. Op 19 juli zal er weer een luchtige zomeravond gehouden worden, hopelijk in de tuin. De kerk kijkt ook naar buiten: sinds kort zijn weer twee leden van de kerkenraad vertegenwoordigd in het Aandachtscentrum: de heer Van Laar als bestuurlijk vertegenwoordiger en de heer Romeijn als vrijwilliger.

Els Ketelaar,
secretaris

---

*De omstandigheden, de goede en de slechte, moet men aanvaarden, wat niet belemmert dat men zijn leven eraan kan wijden de slechte te verbeteren.
(Etty Hillesum)*

Uytenbogaert

Re-kerk: 5, 12 en 19 juni
Kunst van het leven en sterven – spiritueel benaderd (4, 5, 6)
Deze boeiende en levendige gesprekskring wordt voortgezet op 5 juni, met een avond waar Psalmen - in het bijzonder de psalmen 23, 90 en 139 - centraal staan (o.l.v. ds. Johan Goud). Vervolgens op 19 juni, met een film over de Tibetaanse spiritualiteit en teksten uit het Dodenboek (o.l.v. ds. Tom Mikkers).
Op 19 juni bereiden we gezamenlijk de dienst voor, waarmee deze reeks bijeenkomsten op zondag 8 juli afgesloten wordt.

Gemeenteactiviteiten

Re-kerk: maandag 4 juni
Jaarafsluiting
Met een gemeenteavond voor alle leden en vrienden sluiten we het jaar af.
Het thema van het afgelopen seizoen was 'Leven en dood'. Op allerlei manieren stonden we stil bij de vraag, hoe we kunnen en moeten omgaan met onze eindigheid, en wat 'geloven' in het licht daarvan betekent: stilstaan bij de vergankelijkheid of juist genieten van wat er is, serieus zijn of eerder dankbaar voor wat je ten deel valt? Voor deze gemeenteavond zijn vijf leden en vrienden uitgenodigd die actief zijn als beeldend kunstenaar (Lies Groeneveld, Tineke Hamel, Jolie Kentie,

Stephanie Knage, Martha Schenck). Ieder van hen zal één of twee werken laten zien en er iets bij vertellen. Bovendien zal de bekende pianiste Else Krijgsman, eveneens vriend van onze gemeente, enkele muzikale bijdragen verzorgen.

Datum en tijd: maandag 4 juni, 20.00 uur, in de Re-kerk.

Johan Goud,
namens het pastorale team

Diaconie

Dinsdagmiddaginloop

12 juni, aanvang 14.00 uur

U wist het al: ons 'eigen' gemeentelid Joke Tupan-Kaiser zal deze middag met ons bezig zijn over het thema 'Moeders'.

Maar eerst nog even het grote nieuws: Frédérique Spijker en Pim Romeijn zorgen ervoor dat de dinsdagmiddaginloop voortgang kan vinden!

Het wordt dus nog veel leuker! Beiden zullen proberen om er op 12 juni bij te zijn.

Wat het thema betreft: het zou fijn zijn als u een foto van uw moeder meeneemt en eventueel in een paar zinnestjes iets over haar wilt zeggen.

Joke zal vertellen over haar fascinatie voor het thema 'moeders'; daarbij gaat het niet alleen over biologische moeders maar ook over vrouwen die een voorbeeld voor ons kunnen zijn. Misschien vertellen we iets over onze eigen moeders.

Een vrouw die voor velen een voorbeeld kan zijn is Maria, die de 'Moeder Gods' wordt genoemd. Joke verzamelde afbeeldingen van Maria als moeder waarmee ze haar lezing zal illustreren.

Nog een gemeentelid zet ons aan het denken die middag: achterin de kerk hangen 4 kleden van Martha Schenck met als thema 'de schepping'. Ze werken van licht en donker naar kleur toe en van 'oorsprong naar toekomst'.

Joke zal haar lezing achter elkaar houden, want daarna volgt de high tea !! De gastvrouwen gaan weer verrukkelijke dingen maken...

In verband daarmee is het handig dat u zich opgeeft voor vrijdag 8 juni bij mij: 070 3 940 374.

Dat iedereen welkom is hoeft ik langzamerhand niet meer te zeggen.

Tot ziens!

Margreet Jonkers

Jeugd en Jongeren

Vrij geloven op het net
zinweb18-30.nl

Een site voor studenten en andere jongeren.

Ben je student of twintiger? En misschien niet zo erg kerkelijk, maar wel geïnteresseerd in religie en zingeving?

Kijk dan eens op de site
www.zinweb18-30.nl.

Sinds kort online!

Het is een virtuele verzamelplaats voor van alles en nog wat op het gebied van geloof en zingeving. Iedereen tussen de 18 en 30 zal er iets van zijn/haar gading vinden.

Zo is er een mooie lijst van studenten- en jongerenactiviteiten. En een groeiende sectie Inspiratie, waar de bezoekers zich niet alleen laten inspireren maar ook zelf allerlei inspirerends in kunnen

sturen. Uiteraard is er veel ruimte voor online discussie.

In een aparte afdeling van de site

zetelt de e-pastor, ds. Bert Dicou. Bij hem kun je terecht voor vragen. Of het nu gaat om detailkennis over het christelijk geloof of andere religies, dan wel om filosofische kwesties, dan wel om persoonlijke vragen. De vragen worden naar keuze privé of op de site beantwoord.

Ds. Bert Dicou is predikant van de Doopsgezinde-Remonstrante Gemeente Hoorn en de Doopsgezinde Gemeente Wormerveer.

De virtuele gemeenschap Zinweb18-30 is een initiatief van de remonstranten, maar is bedoeld voor iedereen die zich thuis voelt bij een vrije manier van geloven.

Zie ook Kredo maart 2007, pagina 4.

Bibliotheek

Bibliotheek Remonstrantica
(alles van en over remonstranten)

Uit de nalatenschap van Prof. E.J. Kuiper kregen we o.m. het boek dat hem t.g.v. zijn afscheid van onze gemeente op 20 augustus 1961 is aangeboden.

Vermoedelijk is het een receptieboek. Het is leuk om daar doorheen te bladeren en al die namen van toen actieve leden te zien staan. We zullen het enige tijd ter inzage leggen en vervolgens in het archief opbergen. Dit geldt ook voor het receptieboek van het vijftigjarig bestaan van het College van Collectanten op 22 juni 1941, dat ons enige tijd geleden werd geschonken. Hierin troffen we ook verslagen aan van de viering

van het veertigjarig en van het vijf en veertigjarig jubileum, en de tekst van de feestrede die door de voorzitter van het college,

D.W. Dettmeyer, is uitgesproken. Een bijzondere aanwinst was het zeldzame, in 1997 postuum uitgegeven, boekje *Uiteindelijk* van ds. J.C.M. van der Sluijs, waarin een verzameling van zijn filosofische ideeën is opgetekend. Uit de eerder genoemde nalatenschap verworven we verder nog de volgende publicaties van de Centrale Commissie voor het Vrijzinnig Protestantisme: *Vrijzinnig protestantisme en werkloosheid* (1938), *Samenlevingsopbouw: taak van overheid en kerk* (1965) en *Werkzaamheden van de Centrale Commissie voor het Vrijzinnig Protestantisme 1965-1972*, samengesteld door M.A. Klomp.

Tenslotte vermelden we hier nog de volgende aanwinsten:

- M. des Amorie van der Hoeven, *Over het wezen der godsdienst en hare betrekking tot het staatsrecht: een tegenschrift tegen mr. C.W. Opzoomer* (1947).
- D.A. Cramer-Schaap ed., *Kerstboek van "Zonneschijn" 1942* (Utrecht 1942) met een artikel van H. Cramer "Middeleeuwse Heiligen".
- G.J. Heering, *Kerk en oorlog: de Kerk en het geweten der samenleving* (Utrecht 1923) rede uitgesproken op het Congres der Nederlandsche afdeeling van de Wereldbond der Kerken.

- A.J. Klok, *Beeldig: gedichten en gedachten* (2006).
- H.J. Siebrand, *Onvrijzinnig vrijzinnig: opnieuw een gebied ingaan en verkennen* (2007) lezing.
- A.C. Schilthuis-Stokvis e.a., *Theologie van of voor vrouwen* (1987).

De bibliotheekcommissie

Doopsgezinde Gemeente

Kerkenraad

Kerkenraad 25 april 2007

Menno Meihuizen opende de vergadering met het boek *Het boek der verandering* van Cees den Heyer.

Het boek is een persoonlijk betoog waarin Den Heyer zijn blik op de toekomst richt en naar mogelijkheden zoekt om het christendom van binnenuit te veranderen.

Na de opening hebben we bepaald welke onderwerpen tijdens de ALV besproken zullen worden. Verder zijn we ingegaan op het programma voor komend seizoen en de daarbij behorende gemeenteavonden. Er zijn veel ideeën waarbij avonden kunnen worden georganiseerd voor de gemeente en voor een groter publiek. Ook dit zal tijdens de ALV besproken worden. Elze Jongsma en Sjoukje Wethmar zijn zich aan het inwerken. Elze heeft de portefeuille hulpbetoon en ledencontact en Sjoukje heeft de portefeuille Oecumene. Verder is het jaarverslag 2006 af en vastgesteld tijdens deze vergadering. Verspreiding van het jaarverslag zal zoveel mogelijk via de e-mail zijn en

daarnaast via de Wijksecretarissen.

Annelies de Quant

Speciale dienst 17 juni 2007
Wij komen als gemeente op zondag 17 juni in een speciale dienst in de Kapel van Oldeslo bijeen (aanvang: 10.30 uur). Het thema is 'de tachtigers in onze gemeente'. Speciaal is voor deze locatie gekozen gezien het aantal leden van onze gemeente in en rond Oldeslo. Wij zullen u nader informeren omtrent deze bijzondere dienst. Er zal op deze zondag geen dienst zijn in de Paleisstraat.

De kerkenraad

Vertrek naar China

Lieve broeders en zusters, ik heb een belangrijke beslissing genomen; ik ga voor een poos naar Sjanghai in China.

Mijn broer woont daar met zijn Chinese verloofde. Op zoek naar een uitdaging en met de wens om in het buitenland te werken heb ik de knoop doorgehakt. Het plan is om eerst een poosje bij mijn broer te verblijven, werk te zoeken en daarna een eigen appartement te huren. Ik weet niet voor hoe lang ik zal gaan, maar verwacht wel twee jaar daar te verblijven. Ik vertrek half augustus en zal dus in juli mijn taken als secretaris van de Doopsgezinde Gemeente in Den Haag afronden. Tot die tijd woon ik bij mijn ouders op het adres Papegaailaan 23, 2566 XP in Den Haag. Oktober 2005 ben ik in de kerkenraad gekomen en ik werd al snel secretaris. Ik heb deze periode als zeer leerzaam en

leuk ervaren en wil dan ook iedereen bedanken voor het vertrouwen in mij en de kans die ik kreeg om deze functie uit te oefenen. Ik kom zeker terug naar Nederland en hoop in de toekomst wederom een actieve rol in de gemeente te kunnen vervullen.

Met zusterlijke groet,
Annelies de Quant

Leesbrillen beschikbaar

Er zijn enkele leesbrillen gekocht (met verschillende sterktes) die gebruikt kunnen worden.

Ze liggen in het bakje met de spullen 'Rondom de zondag' in de kerkenraadskamer. Indien u tijdens de kerkdienst of een andere activiteit hier graag gebruik van maakt kunt u dit aangeven bij een kerkenraadslid.

De kerkenraad

Kring Delft

Diensten in Delft

3-6: Abtswoude Do/VH,
ds. Holtzapffel

17-6: Huisdienst,
ds. M. Eberwijn, t.h.v. Pauline Mallee, Acacialaan 16, Pijnacker,
tel. 015 3694783

Kringen

1-6: Kleine Club, 20.30 uur, t.h.v. Niek en Marja Smit, v.d. Lelystraat 35 I, Delft, tel. 015 2130111

7-6: Theophilos, 10.00 uur,
const.kamer Rem. kerk, Oude Delft
Kring Ester, 19.30 uur,

bestuurskamer Abtswoude

13-6: Bijbeloriëntatiekring t.h.v. Esther Bijlsma, 20.00 uur,
Stevinstraat 97 j, Den Haag, tel. 070 3361701

28-6: Theophilos, 10.00 uur,
const.kamer Rem.kerk. Oude Delft

Voor vervoer is Gerda deze maand niet beschikbaar,
Pauline bellen.

Broederschap

Zomeractiviteiten

De zomer is een mooie gelegenheid om naar een broederschapshuis te gaan.

Als enkeling kun je gaan naar: School, Fredeshiem of Menno-
rode. Inlichtingen:

School: 072 5 09 12 74;

Fredeshiem: 0521 53 51 00;

Menno-
rode: 0577 49 81 11.

Verder zijn er nog voor groepen:
Samen Eén in Giethoorn (038 4 23 22 78); Menno's Pleats in Nijhuizum (0515 54 36 30); Bloem en Bos op Texel (0222 31 22 16) en Kraggehuis op eilandje in Bovenwiede (0521 53 51 00).

ds. Lydia Penner

Trainingen

Geweldloos Samenleven

In 2007 worden er verschillende trainingen voor conflictoplossing gegeven door de werkgroep Geweldloos Samenleven.

De eerstvolgende is op 13 en 14 juni (5 dagdelen) in Menno-
rode te Elspeet. De training wordt geleid door dr. Richard Blackburn, directeur van het Lombard Mennonite Peace

Center te Chicago. Hij ontwikkelde een conflicthanteringsmodel voor kerken op basis van de transformatieve aanpak met gebruikmaking van Friedman en Bowen's theorieën over familiesystemen. Op 15 en 16 juni (drie dagdelen) is er een training voor voorgangers, ook in Menno-
rode bij Elspeet. Voor inlichtingen en aanmelding: drs. Annelies Klinefelter, tel. 0521-58853, e-mail: pluspunt@antenna.nl; a.klinefelter@geweldloosamen-
leven.nl

ds. L. Penner

DoRe

Commissie Mondiaal Samenleven

Amnesty International

Schrijven voor vrouwen, die een oneerlijk proces kregen.

Op 11 juni schrijven we weer van 10.00 tot 12.00 uur in de Doopsgezinde kerk, Paleisstraat 8. Deze keer schrijven we aan de autoriteiten in Iran, de USA en China. In dit laatste land werd in december 2006 Mao Hengfeng veroordeeld tot 2 ½ jaar celstraf voor het breken van twee tafellampjes. Dit gebeurde toen zij protesteerde tegen de slechte behandeling die zij onderging in een gasthuis in Shanghai. Daar zat zij een zogenaamde 'lichte straf' uit voor het schenden van de 'residentiële surveillance'. Zij werd tijdens een zitting van 30 minuten veroordeeld. Haar advocaten en de rechtbank stonden alleen bewijslast van de politie toe.

Amnesty beschouwt Hengfeng als een gewetensgevangene, die tijdens een oneerlijk proces buitenproportioneel is gestraft voor haar aanhoudende protest tegen China's geboortebeperrings- en huisvestingspolitiek. Er zijn voorbeeldbrieven aanwezig.

Eta Simon Thomas

Oikocredit

Geen aalmoezen

“Naast compassie voor onze eigen en elkaars gemeenten, wil de werkgroep Mondiaal Samenleven u aanmoedigen tot compassie wereldwijd. Daarom maakt zij u graag attent op onderstaande oproep van Oikocredit om beginnende ondernemers in arme landen met kleine leningen te ondersteunen (het zgn. microcrediet).”

Oproep Oikocredit:

Mijn vroegere kapper kon onder het knippen onderhoudend vertellen. Over de oorlogsjaren bijvoorbeeld. Hoe hij in vrouwenkleren uit een nazikamp ontsnapte. Over zijn verblijf als militair in 'ons Indië' en over zijn pogingen om in de tijd van de naoorlogse wederopbouw een eigen kapperszaak te beginnen. De grootste hinderpaal was de Kamer van Koophandel. Hij moest kunnen aantonen kredietwaardig te zijn, dat wil zeggen over enig kapitaal te beschikken, ik meen tweeduizend gulden. In die tijd voor een jonge vent die net uit militaire dienst kwam een astronomisch bedrag. Hij had geen rooie cent, maar vond er wat op. Zijn zwager beschikte namelijk wel over het nodige

spaargeld en onze kapper vroeg hem, of hij dat een middagje mocht lenen. Zo kwam het, dat hij met de hand angstvallig op de in zijn binnenzak opgeborgen tweeduizend gulden in de goeie ouwe blauwe tram naar Leiden stapte om ter plekke te laten zien, dat hij kredietwaardig was. Het geld kwam diezelfde middag nog bij zijn zwager terug. De kapperszaak werd geopend en heeft een leven lang goed gefloreerd.

Elke vergelijking gaat mank, maar bij dit verhaal moest ik toch onwillekeurig aan Oikocredit denken, een in 1975 door de Wereldraad van Kerken in het

leven geroepen instelling, gespecialiseerd in kredietverstrekking aan mensen in ontwikkelingslanden aan wie niemand, behalve gewetenloze woekeraars, ook maar het minste bedrag wilde uitlenen. Aan armen lenen die een bedrijfje willen beginnen? Je kunt je geld net zo goed in zee gooien, was de algemene gedachte. Maar wat bleek: de meeste arme mensen gaan zorgvuldiger met geld om dan de meeste rijke. Bijna allemaal betalen ze van hun kleine kredieten stipt op tijd de rente en aflossing. Intussen stond alleen al vanuit Nederland eind 2005 66 miljoen euro uit aan microkrediet, waarmee reusachtig veel voorheen kansloze mensen bedrijfjes hebben kunnen beginnen, die voor henzelf en voor de ontwikkeling van hun directe leefomgeving grote betekenis hebben. Het kapitaal voor de leningen wordt gevormd door de uitgifte van participaties aan mensen zoals u en ik.

Deze volwassen vorm van ontwikkelingssamenwerking kent

alleen maar winnaars. Dat zijn in de eerste plaats de kredietnemers. Maar ook de kredietgevers, die niet alleen een bescheiden dividend ontvangen (momenteel 2 procent), maar het geïnvesteerde geld zodra ze het geheel of gedeeltelijk zelf weer nodig hebben direct terug kunnen krijgen.

Prinses Máxima, die zich onder de vlag van de Verenigde Naties inzet voor dit systeem van microkrediet, zei onlangs terecht, dat arme mensen geen aalmoezen willen, maar kansen. Máxima: “Het feit dat je je eigen dollar verdient, is meer waard dan dat iemand je een dollar geeft.”

Ik vind Oikocredit een geweldig project om iets ten goede te kunnen veranderen aan het leven van arme mensen in arme landen.

Het telefoonnummer voor nadere informatie is (030) 2341069. Als mijn kapper nog leefde, zou hij meteen bellen.

Bert van Duijn,
Oikocredit

Diversen

Een goede dienst

Een zondag gevierd in de Paleisstraat. Het kerkplein met de verzorgde borders, kleurrijke viooltjes en bloeiende rozen. Gezelligheid in de koffiekamer, de Wereldwinkel en op de tafeltjes kleine flesjes met margrietten. In de kerkzaal margrietten gemengd met voorjaarsbloemen. Een goed bezochte dienst. Geboeid volgde

ik de overdenking.

Het 'Dopers Weekbericht van de Haagse Doopsgezinde Gemeente zondag 6 mei 2007' berichtte nog dezelfde dag als volgt:

Op deze zondag ging ons gemeentelid zr. Nelleke Kan voor in de dienst. Zij las Spreuken 9: 1-6 en 13-18 en Johannes 14: 1-14, met als tekstwoord vers 6 "Ik ben de weg, de waarheid en het leven". Als derde had zij geen lezing, maar een schilderij van Jeroen Bosch waarop een marskramer door het land loopt. "Soms is het moeilijk om te weten, of een bepaalde keus wijs of dwaas is, of je op de goede weg bent. Dat ervaren we allemaal. Jezus houdt ons voor, dat we met de keus om hem te volgen, zijn weg te gaan, terecht zullen komen bij de Vader, in wiens huis veel kamers zijn. De markramer is niet zonder kleerscheuren door het leven gekomen, maar toch mag hij ervoor kiezen Jezus' weg op te gaan, een paradijselijk landschap tegemoet."

Zonnige dagen noden tot uitstapjes. Ik proefde de sfeer van Voorburg en Wassenaar. Ooievaars bouwden op de torenklok van Kasteel Oud Wassenaar een nest. Er valt veel te genieten.

Anneke Breevaart

'De lieve Vrede'

Impressies van een boeiende Beraadsgedag.

Het is een van die zonnige Aprilgedagen als de Jacobi Kerk in Utrecht wordt bevolkt door leden van verschillende Vrijzinnige kerkgenootschappen. Een grote lichte kerk met prachtige muurschilderingen, op zondag gebruikt door meer-orthodox

gelovigen, zo'n grote ruimte zijn wij niet gewend. Bij de gemeenschappelijke opening en afsluiting en bij de lezingen is de kerk vol mensen. Bij de uitdeelpunten van koffie en lunch en bij de verschillende informatiestands in de omloop van de kerk kom bekenden elkaar tegen, wisselen ervaringen uit. In het vredescafé 'het Korte Lontje' is plaats voor een rustiger gesprek. In een nabijgelegen zalencentrum zijn de workshops, een ruime keuze uit onderwerpen rond het thema, zoals geweld in de bijbel, rivaliteit en strijd in het heilige land, vredesmissies, het conflict met de gnosis, mediation. Er wordt ook gezongen, men oefent met verschillende toonzettingen van het Onze Vader zoals dat in de nieuwe Bijbel vertaling is verwoord. Van de opening onthoud ik de zin 'vrede is wat er in jezelf gebeurt'. Op televisieschermen zien we verschillende vredes-initiatieven en we zingen over de lieve vrede als een vuur dat we brandende moeten houden, moeten koesteren en oprakelen. De twee hoofdsprekers van de dag Joris Luyendijk en Maarten van Rossum noemen zich niet gelovig. Joris Luyendijk heeft als thema 'Oorlog en vrede in het midden oosten'. Op indringende wijze laat hij ons zien dat het beeld dat we hebben van de gebeurtenissen in een land vaak scheef is omdat we in de media alleen de extremen krijgen voorgeschoteld, de aanslagen, de acties die angst veroorzaken terwijl het in grote delen van dat land gewoon rustig is. Het vijandsbeeld is gekleurd, ook omdat in landen met een dictatuur de media alleen gefilterde beelden weer mogen geven die door de dictatuur zijn goedgekeurd, zodat de beste buitenland correspondent ook niet kan (mag) weten wat achter

zijn rug werkelijk gebeurt. Beelden worden gemanipuleerd, als voorbeeld noemt hij het omtrekken van het beeld van Saddam Hoessein, dat grote indruk maakte op de kijkers maar voor 100% geënceneerd was. Een indringende boodschap die ons leert vraagtekens te zetten bij dat wat over de ander wordt verteld. Het is goed om in een gesprek met Yasmine Allas te horen over de wereld dicht bij huis, waar dialoog nodig blijft, waar wij allen recht van spreken hebben en onbevooroordeeld open kunnen staan voor de ander.

Waarbij God - Allah bezieling voor ons kan zijn en om daarna in de lunchpauze samen te zingen: 'Geef vrede Heer, geef vrede'.

Maarten van Rossum ontpopt zich in zijn lezing 'Vrede in de toekomst' als een spreker vol humor. Terwijl hij de positieve en negatieve kanten van de grootmacht Amerika schetst, maakt hij duidelijk dat hij in de komende jaren geen grootschalige conflicten verwacht.

Dan rest ons nog de afsluiting die een beetje in het niet viel na het lied (met wave) dat Mijne Bosman had gemaakt en waarin na twee gemeenschappelijke coupletten de verschillende groeperingen ieder staande een eigen couplet zongen waarna we samen eindigden. Sommigen vroegen zich af hoe het kwam dat er vergeleken met de andere groepen zoveel Remonstranten waren, een verklaring kan zijn dat wij gewend zijn aan een jaarlijkse Beraadsgedag die dan eens in de vier jaar wordt gedeeld met Doopsgezinden, NPB, Vrijzinnig Protestanten.

Voor Mijne (Algemeen Secretaris van de Remonstranten) was dit de

laatste Beraadslag na velen, waarin ook nu weer haar voortvarende organisatie (de lunch o.a.) duidelijk was te merken. Daarom is het denk ik gepast te eindigen met de laatste twee coupletten van haar lied (staande door allen gezongen op de melodie van Alle Menschen werden Brüder).

*Onderlinge lieve vrede
Moet nog krachtig aan gewerkt
Laat ons daarvoor wegen zoeken
Door de dag vandaag gesterkt
Dialoog met open oren
Trachten elkaar te verstaan
Vredesparkjes samen planten
Dan zal het vast beter gaan.*

*Lieve vrede, o zo dierbaar
Deze dag een nieuwe stap
Conflicterende ideeën
Niet vernietigd in een klap
Maar als vele kleine mensen\Vele
goede dingen doen
Kiemten planten in gemeenten
Wordt de wereld
GODS PLANTSOEN*

Joke Tupan-Kaiser

Oecumene

Roze Viering

Op zondag 17 juni 2007, wordt onze Roze Viering gehouden in de Remonstrantse Kerk, Laan van Meerdervoort 955 in Den Haag.

Aanvang: 16.00 uur. Als thema voor deze Viering werd gekozen: "Iemand zonder huis is als een vogel zonder nest" (Spreuken 27, 8).

Na afloop is er gelegenheid

elkaar te ontmoeten voor gesprek.
Nadere informatie over de Roze Vieringen: Jan Soullié, IJseendplein 4; 2492 NH Leidschenveen. Tel. 070 419 08 03.
Roze Vieringen in 2007: 16 september en 16 december.
www.chjc.nl/rozevieringen.htm

Personalia

Remonstrantse Gemeente
Aan de Remonstrantse Gemeente ontvielen door overlijden: de heer F. H. Gerritzen de heer H.J. Kruisinga

Ingekomen als lid:
mevrouw S. Wouda
mevrouw H.M. Dijkstra
de heer Ch. Brussee

Ingekomen als vriend:
de heer G.P. Jöbsis
mevrouw T. Schoonheim-Wesseldijk
mevrouw L.M. van Wensveen

Doopsgezinde Gemeente
Er zijn geen mutaties deze maand

Agenda Remonstrantse Gemeente

Algemeen

* ma 4 juni 20.00 uur
Gemeenteavond: jaarafsluiting 'Rond leven en dood', beeldende kunst en muziek

Uytenbogaert

* di 5 juni 20.00 uur Kunst van het leven en sterven (4), i.h.b. over enkele Psalmen (ds. Johan Goud)

* di 12 juni 20.00 uur Kunst van het leven en sterven (5), i.h.b. over het Tibetaanse dodenboek (ds. Tom Mikkers)

* di 19 juni 20.00 uur Kunst van het leven en sterven (6), voorbereiding van de dienst op 8 juli

ds J.F. Goud

* wo 6 juni 18.00 uur
Valkenboskring, jaarafsluiting. Plaats wordt nader bekend gemaakt

* do 21 juni 10.30 uur
Gesprekskring contactleden Voorburg-Leidschendam, t.h.v. W. Toes, De Wickelaan 28, Leidschendam (tel. 327 15 22). Thema: *Een weg van vrijheid*, pag. 62-73

* do 21 juni 20.15 uur Haagse Arminiuskring, jaarafsluiting. Plaats nader af te spreken

* wo 27 juni 18.30 uur
Gesprekskring Den Haag Oost-Voorburg, jaarafsluiting. Plaats nader af te spreken

* vr 29 juni 18.30 uur

Gesprekskring Benoordenhout I, jaarafsluiting. Plaats nader af te speken
De jaarafsluiting van
Gesprekskring Benoordenhout II wordt nader afgesproken.

Agenda DoRe

* wo 6 juni 14.00 uur DoRe
Vrouwencontactkring t.h.v. mw. H. Hegger, ds. M.L. Kinglaan 109, tel. 393 14 49. Onderwerp: Een spreekster vertelt ons over het houden van bijen

Rondom de zondag

Gast op de kansel
Re-kerk: zondag 3 juni
Op zondag 3 juni komt in de Remonstrantse kerk ds. A. v.d. Hoek de dienst leiden.
Zij legde het doctoraal examen af in juni 1988. Zij promoveerde in december 1994 op een dissertatie: 'Religie in ballingschap'. Werd in 1997 proponent. Was predikante in Dordrecht en vanaf 2001 in Haarlem. Zij is voor onze Haagse gemeente een goede bekende.

Re-kerk: zondag 10 juni
Jezelf de tijd geven
In deze dienst draait alles rond het bekende hoofdstuk Prediker 3, over de tijd die er is en moet zijn voor alles wat gebeuren kan: 'een tijd om te huilen en een tijd om te lachen, een tijd om te

rouwen en een tijd om te dansen'.
De dienst zal er één zijn van woord en wederwoord. Concreet betekent dat, dat enkele leden van de gesprekskring Benoordenhout I, met wie de dienst is voorbereid, een actieve rol zullen spelen. Voorganger is Johan Goud.

Gast op de kansel
Re-kerk: zondag 17 juni
Op zondag 17 juni zal ds. A.J. Wtenweerde de dienst leiden.
Ook hem mochten wij al eerder begroeten. Hij behaalde zijn doctoraal examen in 1964, werd proponent in de Nederlands Hervormde kerk in 1960. Was hervormd predikant in Bovenkarspel, Naaldwijk, Vlaardingen. Werd in 1989 toegelaten tot het predikantsschap binnen de Remonstrantse Broederschap. Ging in Vlaardingen verder als remonstrants predikant tot 1996.

---

*Soms heb ik gelukkige gedachten,
Gedachten, plotseling gelukkig, in
gedachten
En in de woorden waar ze zich
vanzelf in losmaken...*

*Na het schrijven, lees ik ...
Waarom heb ik dit geschreven?
Waar heb ik dit vandaan gehaald?
Van waar is dit tot mij gekomen?
Dit is beter dan ikzelf...
Zouden wij op deze wereld niets dan
pennen zijn met inkt
Waarmee iemand waarachtig
schrijft wat wij hier krassen? ...*